

Motion till riksdagen 2019/20:823

av **Richard Jomshof m.fl. (SD)**

Åtgärdsprogram för kvinnors trygghet i vardagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla utfärdandet av kontaktförbud och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för överträdelse av kontaktförbud och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ringa överträdelse av kontaktförbud och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kontaktförbud med elektronisk övervakning för gärningsmän dömda för vålds- och sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler civilanställda inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbilda fler poliser och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om trygghetsskapande kamerabevakning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell handlingsplan för kommuner för att identifiera otrygga områden och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en trygghetsskapande taxinäringsreform och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en fortsatt årlig uppföljning av arbetsgivare som bedriver SAM (systematiskt arbetsmiljöarbete) och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetsgivarens ansvar att bedriva ett fullgott arbetsmiljöarbete och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skydd mot våld av sexuell karaktär för yrkesutövare i allmänhet och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för sexualbrott, olaga förföljelse och grov kvinnofridskränkning och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjda skadestånd för kvinnovåldsbrott och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en statlig skadeståndsgaranti och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat stöd till kvinnojourer och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökat stöd till NCK (Nationellt centrum för kvinnofrid) och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvisning av utländska våldtäktsmän och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverigedemokraterna anser att män och kvinnor ska ha samma möjligheter och rättigheter, och därmed också ha lika stor rätt till ett tryggt liv. Det utbredda kvinnovåldet skapar dock en otrygghet för just den kvinnliga delen av befolkningen som i sin tur leder till oacceptabla inskränkningar i kvinnors frihet och livsmönster, vilket inverkar negativt på kvinnors möjligheter och rättigheter.

Sverigedemokraterna anser därför att kvinnovåld är ett betydande jämställdhetsproblem som måste tas på största allvar. Vi föreslår en rad effektiva och innovativa åtgärder som syftar till att skapa ett tryggt och säkert land för hela Sveriges befolkning. Dessa åtgärder omfattar att förebygga kvinnovåld i såväl offentliga som privata miljöer, att öka både den faktiska och den upplevda tryggheten, att underlätta för polisen att identifiera gärningsmän, att minska återfallsbrottsligheten samt reparativa åtgärder.

Vad är kvinnovåld?

För att motverka ett problem måste man först ringa in det. Detta görs oftast genom att beskriva det i ord som en definition. Sverigedemokraterna ställer sig bakom FN:s definition av kvinnovåld i deklARATIONEN om avskaffande av allt våld mot kvinnor, artikel 1. FN beskriver kvinnovåld som ”varje könsrelaterad våldshandling som resulterar i fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, samt hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, vare sig det sker i det offentliga eller privata livet”. Kort sagt faller allt våld mot kvinnor in under denna mycket breda definition. De handlingar som detta åtgärdsprogram syftar till att motverka är främst de som beskrivs i brottsbalkens kapitel Brott mot liv och hälsa, Brott mot frihet och frid och Sexualbrott. Exempel på sådana handlingar är mord, dråp, människohandel, våldtäkt, misshandel, tvång, kvinnofridskränkning, förföljelse, hot och ofredande.

Behovet av ett åtgärdsprogram

Kvinnovåld är en särskild och viktig jämställdhetsfråga

Allt våld i samhället är lika viktigt att motverka, oavsett vem det drabbar. Sverigedemokraterna har därför en nollvision för allt våld. Extra fokus bör ligga på att minska kvinnovåldet. Våldet i vårt land är nämligen inte könsneutralt utan begås av och drabbar de båda könen i olika utsträckning. Just kvinnor drabbas, i synnerhet av det sexualiserade våldet, på ett sådant sätt att det generellt utgör en allvarlig inskränkning av deras trygghet och livsmönster och i förlängningen deras medborgerliga rätt till ett tryggt och säkert liv.

Kvinnovåldets sociala konsekvenser för jämställdheten

Utifrån Sveriges officiella kriminalstatistik är det ett väl belagt faktum att män är kraftigt överrepresenterade som gärningsmän vid vålds- och sexualbrott samt att kvinnor är offer för mäns våld. Att enskilda kvinnor utsätts för våld är naturligtvis ett allvarligt samhällsproblem i sig. Kvinnovåldet drabbar som vi sett dock inte bara de enskilda brottsoffren utan också stora delar av den kvinnliga befolkningen i form av otrygghet. Denna otrygghet inskränker i sin tur kvinnors livsmönster och möjligheter till ett gott liv på samma villkor som män.

Som svar på otryggheten tvingas kvinnor utveckla olika riskundvikande strategier som begränsar dem i vardagen. Det handlar om att undvika att gå till fots och i stället cykla, åka kommunalt eller bli hämtade i bil, alternativt helt undvika att vara ute ensamma och istället vara i sällskap med en eller flera personer de känner. Bilden av kvinnors inskränkningar förstärks av NTU 2018. Undersökningen visar att 36 procent av alla kvinnor är otrygga. Motsvarande siffra för männen är 19 procent. 10 procent av kvinnorna i befolkningen undviker att gå ut ensamma sent på kvällen i sitt bostadsområde på grund av otrygghet. Motsvarande siffra för männen är endast 2 procent.¹

Forskningen visar alltså att kvinnor lever under betydande begränsningar i vardagen till följd av otryggheten och risken att utsättas för våld. Begränsningar som antagligen få män skulle godta att leva under och som Sverigedemokraterna klassar som ett oacceptabelt hinder för ett jämställt samhälle.

Sverige har inte råd att förbise kvinnovåldet

Kvinnovåldet utgör inte bara ett betydande och oacceptabelt hinder för ett jämställt Sverige. Det får också ekonomiska konsekvenser och kostar staten enorma summor skattemedel varje år. Det handlar om pengar som i stället hade kunnat användas till att förbättra vård, skola och äldreomsorg.

Någon exakt och ny siffra för vad kvinnovåldet kostar Sverige årligen finns inte, men Socialstyrelsen utförde 2006 en ekonomisk analys i syfte att försöka uppskatta kvinnovåldets totala samhällskostnader. I analysen ingick direkta kostnader för rättsväsende, socialtjänst och hälso- och sjukvård samt indirekta kostnader som produktionsbortfall och värdet av ideellt arbete.

¹ <https://www.bra.se/statistik/statistiska-undersokningar/nationella-trygghetsundersokningen.html>.

Utöver dessa belystes indirekta kostnader såsom brottsoffers tandvårdskostnader, läkemedel, barnens skador, smärta och lidande samt kostnader för psykiatrisk vård. Rapporten slog fast att kvinnovåldets kostnader i Sverige uppgår till mellan 2,7 och 3,3 miljarder kronor per år.²

Sverigedemokraterna anser att kvinnovåldet som hinder för ett jämställt samhälle räcker för att motivera ett kraftfullt åtgärdsprogram. Att kvinnovåldet dessutom kostar staten enorma summor skattemedel lyfter dock också fram en ekonomisk dimension. Sverigedemokraterna anser därför att varje väl spenderad krona på åtgärder som effektivt motverkar kvinnovåldet också är en samhällsekonomisk investering för en framtidens utveckling av välfärden.

Sverigedemokraternas åtgärder

Nedanstående åtgärder syftar till att motverka kvinnovåld och öka kvinnors trygghet. Trots syftet är åtgärderna utformade på ett sådant sätt att de kommer att verka positivt för alla medborgare. Skärpta straff för sexualbrott omfattar till exempel alla gärningsmän, lättare att få beviljad ansökan om kontaktförbud omfattar alla som riskerar att utsättas för våld i nära relationer och trygghetsförändringar i offentliga miljöer skapar större trygghet för alla som vistas där. Samtidigt är åtgärderna av just sådan natur att de förebygger sådana brott och skapar en sådan trygghet som i första hand kvinnor i dag utsätts för eller går miste om. Åtgärderna kommer därför främst att resultera i en större jämställdhet för just kvinnor även om alla samhällsmedborgare kommer att dra nytta av åtgärderna.

Kontaktförbudsreform

Kontaktförbud syftar till att förebygga våld i nära relationer. De meddelas av rättsväsendet till någon som riskerar att begå brott mot, förfölja eller allvarligt trakassera en annan person. Det handlar ofta om kvinnor som riskerar att utsättas för kvinnovåld av sina nuvarande eller före detta män. Kontaktförbudet innebär ett förbud mot att besöka, ta kontakt med, förfölja och ibland även vistas på samma platser eller i samma bostad som en utsatt person.

Lättare för utsatta kvinnor att få kontaktförbud utfärdade mot gärningsmän

Det är alldeles för svårt för utsatta kvinnor att få en ansökan om kontaktförbud beviljad mot en man som riskerar att utsätta henne för kvinnovåld. Som ett resultat av detta får en stor del av alla som ansöker om kontaktförbud avslag. Kontaktförbudet har ett viktigt signalvärde, som dock går förlorat när en sådan stor andel av ansökningarna inte går igenom. Än värre än den låga andelen beviljade ansökningar är att skillnaderna är geografiskt markanta. Beroende på var en ansökan om kontaktförbud lämnas in kan risken att få avslag dubblas och mer därtill. Sverigedemokraterna vill att lagstiftningen ändras så att det blir betydligt lättare än i dag för utsatta kvinnor att få kontaktförbud

² Socialstyrelsens rapport Kostnader för våld mot kvinnor – En samhällsekonomisk analys, publicerad 2006.

utfärdade. När detta görs vill vi även att lagstiftningen utformas så att sannolikheten att få en ansökan om kontaktförbud beviljad blir mer rättssäker och att regelverket får en mer enhetlig tillämpning över landet.

Skärpta straff för överträdelser av kontaktförbud

Straffet för att bryta mot ett kontaktförbud av normalgraden är böter eller fängelse i högst ett år. För att kontaktförbudet ska ge resultat krävs det att straffet blir så pass kännbart att få vill riskera att överträda det. Vid sidan av att det ska bli lättare för kvinnor att få kontaktförbud utfärdade vill vi därför även att straffet för överträdelse skärps genom att minimistraffet sätts till fängelse i enlighet med vad utredningen Våld i nära relationer (SOU 2014:49) föreslår.

Ringa överträdelse av kontaktförbud

Ansvarsfriheten vid ringa fall av överträdelse har vid tillfällena visat sig vara problematisk. Vi anser därför att det även på denna punkt är rimligt att följa utredningens förslag så att den som överträder ett kontaktförbud av ringa fall döms till böter, förutsatt att kontakten inte kan anses vara klart ursäktlig.

Kontaktförbud med elektronisk övervakning för gärningsmän dömda för vålds- eller sexualbrott

För den som dömts för ett vålds- eller sexualbrott gentemot en närstående finns det med nuvarande och föreslagna lagstiftning ingen möjlighet att utfärda ett kontaktförbud med elektronisk övervakning vid frisläppandet, även om hotbilden är stor. Vi anser därför att det behövs kompletterande lagstiftning som möjliggör detta för att säkerställa att den som blivit utsatt ska kunna känna sig trygg.

Trygghet i det offentliga rummet

Fler patrullerande poliser på otrygga platser

Sverigedemokraterna vill att våra poliser ska vara betydligt mer närvarande och synliga ute i samhället än vad de är i dag. Såväl potentiella gärningsmän som vanliga medborgare ska känna av att polisen alltid är nära till hands. Det menar vi kommer att leda till både minskad brottslighet och ökad trygghet. Problemet i dag är att polisens resurser inte räcker till att sköta både administrativa och utredande tjänster samtidigt som man ska tillgodose behovet av förebyggande arbete i yttre tjänst.

För att lösa polisens resursmässiga problem och öka den polisiära närvaron i det offentliga rummet ökar Sverigedemokraterna anslagen till polisen dels i syfte att anställa fler civilanställda till kontorstjänster så att fler utbildade poliser kan komma ut i fält, dels för att kunna utbilda fler poliser.

Trygghetsskapande kameror på nya strategiska platser

Kameraövervakning har stor acceptans bland Sveriges befolkning. I en rapport från Brå har det framkommit att 70 procent av alla tillfrågade uppger att de skulle känna sig tryggare med generellt kameraövervakade stadskärnor – under nattetid skulle ännu fler känna sig tryggare.³

Det finns många fördelar med kameraövervakning. Den kan öka den faktiska tryggheten genom att förebygga att brott begås genom att verka avskräckande på gärningsmän eller som larm till polis och väktare som i sin tur kan avbryta pågående brott. Den kan också identifiera gärningsmän när brott väl har begåtts. Slutligen ökar kameraövervakningen den upplevda tryggheten.

Från integritetssynpunkt är det viktigt att poängtera att inspelat material från kameraövervakning alltid destrueras efter två månader i normalfallet om det inte kommit till polisens användning för att lösa brott. Kameraövervakningen kan därför inte påstås dokumentera och användas mot vanliga skötsamma medborgare. Som framgått ovan i stycket om kvinnovåldets sociala konsekvenser begränsar otryggheten kvinnors möjligheter att röra sig ute i det offentliga rummet på samma villkor som män.

Kombinationen av den höga acceptansen för kameraövervakning med dess effektivitet gör att den enligt Sverigedemokraterna bör användas oftare för att öka tryggheten i det offentliga rummet.

För det första bör butiker och företag tillåtas kameraövervaka inte bara insidan av sina butiker utan också gatuentréer, detta endast efter anmälan till länsstyrelsen. På så sätt kommer trottoarer i stadskärnor att få ett naturligt övervakningsperspektiv som brottsbekämpande myndigheter kan använda för att identifiera gärningsmän och deras flyktvägar och lösa brott.

För det andra bör storstadskommuner uppmuntras till att övervaka sådana platser som kvinnor upplever som otrygga och undviker: gångtunnlar i stadsmiljö, ingångar till stadsparker, joggingstråk och så vidare. Vår förhoppning är att det på sikt kommer att minska antalet sexbrottslingar som exempelvis överfaller kvinnor i stadsmiljöer, samtidigt som det bidrar till en ökad upplevd trygghet och ett offentligt rum där alla kan röra sig fritt på lika villkor – oavsett kön. Begås ett sådant brott ska polisen snabbt kunna identifiera gärningsmannen och vara honom på spåret innan brottet hinner upprepas.

Nationell handlingsplan och belysningsprojekt för ökad trygghet utomhus

Som framgått i de inledande styckena ökar inte bara kvinnors otrygghet på vissa typer av platser – såsom gångtunnlar och stadsparker – utan även tidsmässigt efter mörkrets inbrott. På somrarna är det lyckligtvis ljust länge, men under stora delar av året är Sverige mycket mörkt och under perioder har vi dagsljus bara några timmar per dag. Därför kan ny och effektivare belysning göra stor skillnad för hur kvinnor och andra utsatta grupper uppfattar det offentliga rummet.

Vem som helst kan föreställa sig att en starkt upplyst gångtunnel vars insida kan ses av en förbigående upplevs som mycket tryggare än en mörk gångtunnel som någon kan gömma sig i. Detta har även belägg i forskningen. Med erfarenhet ifrån många kriminologiska studier i USA och Storbritannien kan vi säkert säga att ökad belysning

³ Brå, Kameraövervakning i brottsförebyggande syfte, rapport 2003:11.

faktiskt ökar den upplevda tryggheten för medborgare i allmänhet och för kvinnor i synnerhet.⁴

Sverigedemokraterna vill därför se att en nationell handlingsplan tas fram. Den ska fungera som en handbok för landets kommuner i att identifiera otrygga områden i alla landets tätorter och tillgodose dessas behov av effektivare och trygghetsgivande belysning. Målet med handlingsplanen ska vara att kvinnor över hela landet ska kunna känna sig trygga efter mörkrets inbrott på många fler platser än i dag. Detta bör vara nog för att motivera åtgärden. En möjlig positiv bieffekt kan även vara att den ökade belysningen leder till att fler människor vistas utomhus. Detta kan i sin tur leda till en ökad social kontroll och i slutändan också en ökad faktisk trygghet genom minskad brottslighet.

Taxinäringen ska göras trygg och säker

Många som tar taxi gör det för att komma hem snabbt och tryggt. Det är exempelvis inte ovanligt att taxi används av kvinnor för att undvika otrygga vägar hem nattetid.

Sverigedemokraterna anser att taxinäringen därför är en viktig trygghetskapande samhällsfunktion och att absolut ingen ska behöva utsättas för brott i en taxi. Detta oavsett om man är man eller kvinna, är i sällskap eller ensam, i nyktert eller berusat tillstånd. Vi vill därför se ändrad lagstiftning och ändrade rutiner för Transportstyrelsen och taxibolagen för att förhindra att grova brott begås i anslutning till taxiresor.

Sverigedemokraterna vill att taxibolagen och Transportstyrelsen görs skyldiga att tillsammans kontrollera taxiförare för lämplighet såväl vid nyanställning som fortlöpande under förarens yrkesverksamhet. Detta måste ske under så strikta former att olämpliga taxiförare, till skillnad från i dag, alltid upptäcks och alltid nekas anställning eller förhindras att fortsätta köra taxi.

Slutligen vill vi att en person som nekats eller fått indragen taxilegitimation på grund av allvarlig brottslighet ska nekas möjlighet till ny taxilegitimation under en tidsperiod som är avsevärt längre än bara några år. För en återanpassad brottsling finns det många andra arbeten att söka sig till under tiden som inte ger samma möjlighet att utsätta medmänniskor för allvarliga brott under de situationer av utsatthet som kan uppstå under taxiresor. I vårt Sverige kommer alla som sätter sig i en taxi, oavsett situation, veta att en trygg färd väntar dem.

Trygghet på arbetsplatsen

Precis som alla människor ska ha rätt till ett tryggt liv i hemmet och i det offentliga rummet måste också tryggheten garanteras i arbetslivet. Kvinnovåld som sker på arbetsplatser kan ibland inte ensamt skyllas på enskilda gärningsmän eller på attityder i samhället. En del så kallat strukturellt kvinnovåld beror på en felaktig organisationsstruktur som ökar riskerna för att våld och hot ska inträffa. Det kan exempelvis röra sig om osäker kontanthantering, att en socialsekreterares besöksrum inte är inom höravstånd till övriga medarbetare, underbemanning på en vårdinrättning med farliga patienter, ensamarbete på kvällar och så vidare.

När våldstillbud inträffar till följd av sådana strukturer är det viktigt att inte bara gärningsmännen utan också strukturerna bemöts på rätt sätt. För det första bör tillbuden

⁴ Lab, Steven P. (2007), Crime Prevention, sixth edition, s. 54–55.

rapporteras. För det andra bör tillbuden diskuteras och utvärderas. Slutligen bör man utifrån utvärderingen utforma en förebyggande åtgärd som implementeras i organisationsstrukturen för att förhindra att tillbudet inträffar igen.

Detta bör på alla arbetsplatser ske inom ramen för SAM – systematiskt arbetsmiljöarbete. Vi vill därför att antalet arbetsgivare som bedriver SAM fortsatt följs upp årligen.

Under 2013 stiftades nya strängare regler för åtgärder mot arbetsgivare som bryter mot arbetsmiljöföreskrifter. Visar dessa uppföljningar att de nya reglerna inte ger någon betydande effekt på antalet arbetsgivare som bedriver SAM, måste ytterligare åtgärder vidtas. Sverigedemokraterna är vid en sådan situation beredda att låta Arbetsmiljöverket öka antalet inspektioner på arbetsplatser samt eventuellt även höja minimibeloppet för det vite som arbetsgivare kan dömas att betala vid brott mot arbetsmiljölagen. Vi är inte nöjda förrän samtliga arbetsgivare arbetar effektivt för att förebygga våld och andra allvarliga tillbud på arbetsplatsen.

Brott av sexuell karaktär mot yrkesutövare som ny försvårande omständighet

Våld som drabbar kvinnor är ett allvarligt problem på svenska arbetsplatser. Ett närbesläktat problem är olika former av sexuella trakasserier. Det finns anledning att tro att yrken såsom servitriser inom hotell- och restaurangbranschen är extra utsatta. Enligt en genomgång som SvD genomfört på inrådan av DO och SCB upplever cirka 66 procent av alla tillfrågade kvinnor med yrke inom eller yrkeserfarenhet av restaurangbranschen att de blivit kränkta sexuellt av kunder, kollegor och chefer.⁵

Att utsättas för sexuella trakasserier eller andra brott på just en arbetsplats kan orsaka stort lidande för den utsatta. Å ena sidan blir arbetsplatsen förknippad med något mycket obehagligt ont, å andra sidan måste man gå dit varje dag för att upprätthålla en dräglig försörjning. Det kan också uppstå situationer där lojalitet till arbetsgivaren får den utsatta att känna en press att tåla snarare än att anmäla och säga ifrån när brottsligheten begås av kollegor eller kunder.

Sverigedemokraterna anser att samhället skarpare måste markera att alla former av sexuella trakasserier på arbetsplatser är helt oacceptabla. Precis som exempelvis bestämmelserna om hot och våld mot tjänstemän syftar till att skydda myndighetsutövare vill vi att yrkesutövare i allmänhet ska skyddas särskilt mot våld av sexuell karaktär. Vi vill därför lägga till en ny försvårande omständighet i listan i brottsbalkens 29 kap. över omständigheter som ger strängare straff. Det ska med vårt förslag ses som försvårande om en gärningsman begått brott av sexuell karaktär, såsom sexuellt ofredande eller grövre, om offret drabbats inom ramen för sin yrkesutövning. Visserligen kan det redan i dag ses som försvårande om någon missbrukar sin tjänsteutövning och begår brott. Dagens reglering har dock sin utgångspunkt i gärningsmannens befattnings och inte offrets.

Vi vill stärka skyddet så att även sexualbrott ifrån utomstående mot någon i tjänsten ses som försvårande (exempelvis restaurangkund mot servitris). För att även markera skarpare mot dem som begår brotten i egenskap av chef eller kollega till den drabbade vill vi slopa dagens ordning där påföljd och straff sänks om gärningsmannen sägs upp

⁵ http://www.svd.se/nyheter/inrikes/sju-av-tio-kvinnor-i-krogbranschen-sextrakasserade-pa-jobbet_8304508.svd.

till följd av brottsligheten. Den som begår ett sexualbrott på arbetsplatsen ska i första hand dömas för brottet. Huruvida personen är lämplig eller inte för fortsatt arbete ska avgöras av arbetsgivaren, och dennes omdöme ska inte påverka straffet.

Straffskärpningar som nolltolerans mot kvinnovåld

I Sverige har vi under lång tid infört många ”mjuka åtgärder” för att motverka grov brottslighet. Tankegången har varit att brottsligt beteende är ett sjukligt beteende som kan botas precis som sjukdomar inom vården. I stället för att införa ordentliga och avskräckande straff har man infört mängder med vårdprogram.

Denna bakomliggande vård- och rehabiliteringstanke återspeglas även i de åtgärder samhället sätter in för att motverka kvinnovåldet. År 2007 släppte regeringen en mycket omfattande handlingsplan som skulle motverka våld mot kvinnor med hjälp av 56 åtgärder⁶. Endast två av dessa åtgärder var straffskärpande och avskräckande. Övriga 54 förslag utgjordes av ”mjuka” åtgärder som till exempel stöd till gärningsmän och brottsoffer, samverkansprojekt, utredning och utvärdering.

Sverigedemokraterna anser att sådana ”mjuka” åtgärder visserligen är bra men måste kombineras med ”hårda” åtgärder. För oss är det uppenbart att dagens straff varken återspeglar det allmänna rättsmedvetandets syn på rättvisa eller är tillräckligt skarpa för att motverka kvinnovåld. Genom skärpta straff vill vi markera en nolltolerans från samhällets sida mot kvinnovåld. Inte bara kommer de nya straffen att bidra till offrens upprättelse, utan de kommer också att förvara mycket farliga återfallsbrottslingar längre tider hos kriminalvården så att dessa fräntas tillfälle att utsätta fler för brott.

Skärpta straff för sexualbrott, olaga förföljelse och grov kvinnofridskränkning

Vissa typer av brottskategorier utmärker sig som särskilt knutna till kvinnovåld. Vid vissa brott, som våldtäktsbrott, är könsfördelningen alarmerande. Under 2018 anmäldes omkring 22 500 sexualbrott, varav 7 960 rubricerades som våldtäkt. Ett annat brott som ofta drabbar kvinnor är olaga förföljelse. Olaga förföljelse instiftades för att motverka så kallad stalking och innebär att någon förföljs och utsätts för brott som olaga hot, misshandel, tvång, hemfridsbrott och så vidare. Slutligen har vi de snarlika brotten grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning. Dessa brott innefattar upprepade och systematiska brottsliga kränkningar mot närståendes liv, hälsa, frihet och sexuella integritet. Syftet med brotten när de infördes i slutet av 90-talet var också att motverka våld i nära relationer.

Den sneda könsfördelningen som visar att kvinnor allt som oftast är offer vid fall av sexualbrott, olaga förföljelse och fridskränkingsbrotten visar också att dessa brott utgör betydande komponenter i kvinnovåldets struktur. Även brottens natur vittnar om detta – våld i nära relationer, förföljelse, våldtäkter och sexuellt ofredande. Att motverka dessa brott kommer därför också att vara en viktig del i arbetet med att motverka kvinnovåld och öka kvinnors trygghet.

Sverigedemokraterna vill därför kraftigt skärpa straffen för alla dessa mycket integritetskränkande brott. De nya straffen bör skärpas till den grad att de både upplevs som en rättvis upprättelse och verkligen skyddar samhället genom incapacitering av

⁶ Skr. 2007/08:39.

redan debuterade gärningsmän. I kombination med övriga åtgärder – speciellt de som ökar upptäcktsrisken såsom kameraövervakning – är skärpta straff en nyckel till ett tryggare samhälle.

Reparativa åtgärder för offer för kvinnovåld

Kvinnovåld är handlingar som allvarligt kränker kvinnliga brottsoffers fysiska och psykiska integritet. Om inte brottsoffer upplever att rättsväsendet i sitt bemötande agerar korrekt finns risken att också rättsprocessen blir en kränkning. Man kan i sådana fall tala om fall av ”sekundär viktimisering”, det vill säga situationer som ibland kan vara lika kränkande som det anmälda brottet i sig. Sverigedemokraterna anser att det i dag finns stora brister i rättskedjan, speciellt i fråga om skadestånd, som måste åtgärdas för att undvika sekundära viktimiseringar av brottsoffer och för att rättsprocessen istället ska verka reparativt.

Höjda skadestånd för kvinnovåldsbrott

Vid sidan av straff döms det i svenska brottmål även ut skadestånd. Skadestånd syftar till skillnad från straffet endast till att kompensera det lidande och den kränkning brottsoffret utsatts för. Man kan kalla skadeståndet för en kränkthetsersättning. Skadeståndets storlek ska enligt rättskällorna baseras på rådande samhällsnormer om vad som är en skälig ersättning för den kränkning brottsoffret utstått, det vill säga vad det ”allmänna rättsmedvetandet” anser är skäligt.

Enligt ett beslut av Brottsoffermyndigheten 2013 är schablonbeloppet för kränkning vid våldtäkt 100 000 kronor. Högre ersättning kan komma ifråga vid försvårande omständigheter. För sexuellt ofredande är ersättningen i normalfallet 10 000 kronor. Sverigedemokraterna upplever dessa ersättningar som alldeles för låga. Även om pengar aldrig helt kan kompensera den fysiska och psykiska kränkning kvinnovåld utgör står det utom rimligt tvivel att dagens skadeståndsbelopp är för låga. För att skadeståndet åtminstone ska ge den viktiga effekten att brottsoffer och allmänhet upplever att rättsväsendet tar brotten på allvar bör skadestånden höjas.

Sverigedemokraternas ambition är att skadestånd, framförallt beträffande brott mot person, ska öka. Som ett led i detta vill vi se att skadestånden för sexualbrott samt brotten grov kvinnofridskränkning och olaga förföljelse höjs kraftigt. Dessa typer av brott är alla av mycket allvarlig kränkande natur och är enligt kriminalstatistiken dessutom allt som oftast ett utslag av våld riktat mot kvinnor.

Statlig skadeståndsgaranti

Vid sidan av skadeståndets storlek återstår ytterligare ett problem som riskerar att kränka brottsoffer. När väl ett skadestånd är fastställt och domen vunnit laga kraft är det sällan så att gärningsmannen har medel eller är villig att betala det. Brottsoffret måste då själv kräva gärningsmannen på beloppet med Kronofogdens hjälp. Om inte det fungerar är nästa steg att kontakta försäkringsbolagen för att se om deras försäkringar täcker skadeståndet. Ger inte heller detta något resultat får brottsoffret själv ta kontakt med Brottsoffermyndigheten och skriftligen ansöka om brottsskadeersättning.

Ordningen ovan är mycket tidsödande och resulterar i att gärningsmannen kommer undan betalning samt att brottsoffret kränks på nytt. Den är också precis tvärtemot vad det allmänna rättsmedvetandet anser vara ett bra system för utbetalning av skadestånd.

För att undvika att utsatta kvinnor själva tvingas driva in skulder från kvinnovåldsgärningsmän vill Sverigedemokraterna införa en statlig skadeståndsgaranti. För det första ska staten gå in och betala brottsoffret skadeståndet som rätten utdömt. På så sätt får brottsoffret direkt sin rättmätiga ersättning och kan snabbare gå vidare i livet. För det andra ska staten sedan ta över ansvaret och aktivt driva in skulden från gärningsmannen så att det i slutändan alltid garanteras att han i praktiken aldrig undkommer skadeståndsansvar.

Ökat stöd till landets kvinnojourer

Landets kvinnojourer gör ett fantastiskt arbete när det gäller att hjälpa kvinnor som utsätts för våld i hemmet. Kortsiktig finansiering och ideellt arbetande människor gör dock verksamheten osäker. Bristande resurser innebär också att många kvinnojourer ibland tvingas neka våldsutsatta kvinnor plats. Denna situation är inte hållbar och den är ovärdig ett land som Sverige.

För att säkerställa en grundläggande trygghet och en långsiktighet i kvinnojourernas arbete, så att våldsutsatta kvinnor alltid får den hjälp de behöver, förespråkar Sverigedemokraterna ett ökat stöd till landets kvinnojourer.

Utvisning av utländska gärningsmän

All kulturellt motiverad våldsbrottslighet mot kvinnor rör inte hedersvåld. Till skillnad från hedersvåld som sker inom ramen för nära relationer finns det även ett utbrett kulturellt motiverat kvinnovåld i det offentliga rummet. Det handlar om människor med en helt annan kulturell kvinnosyn än den svenska som inte kan respektera kvinnors fysiska integritet. Denna kvinnosyn kan resultera i allt från att ensamma kvinnor utsätts för sexuella ofredanden till överfallsvåldtäkter.

Förekomsten av denna kulturellt motiverade brottslighet finns det stöd för i statistiken. Brå visade exempelvis i sin rapport 2005, Brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet, att gruppen ”invandrades barn”, som Brå kallar dem, förekommer dubbelt så ofta som misstänkta för våldtäkt jämfört med svenskar. Vad gäller gruppen invandrare är dessa fem gånger så ofta misstänkta för våldtäkt som svenskar.⁷

I dag får en utlänning som döms för brott som kan ge fängelse utvisas från Sverige. Frågan om utvisning är dock frivillig för domstolen att ta upp och det är sällan det görs någon prövning. När prövning väl görs är det sällan utvisning utdöms då domstolen ska beakta utlänningens levnadsförhållanden, familjesituation, hur länge personen har bott i Sverige och andra omständigheter som anses förmildrande. Skulle en utlänning mot förmodan ändå utvisas efter ett hemskt brott är det inte säkert att utvisningen innebär mer än ett återreseförbud på några år, och själva fängelsestraffet kan kortas ned avsevärt om domstolen anser att brottslingen lider men av utvisningen.

Sverigedemokraterna menar att bättre utvisningsregler är en viktig pusselbit för att minska våldet riktat mot kvinnor såväl i det offentliga rummet som hedersrelaterat våld

⁷ Brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet, rapport 2005:17, s. 43.

i nära relationer. Detta i synnerhet när så många sexualbrott som överfallsvåldtäkter och hedersvåldsrelaterade brott begås av just utrikes födda.

Vi anser att det av både moraliska och praktiska skäl är självklart att det aldrig ska krävas mer än en våldtäkt för att en utländsk gärningsman ska utvisas på livstid. Har man begått ett sådant brott har man helt enkelt förbrukat sin rätt att vistas här.

Genom att göra prövningen om utvisning obligatorisk och livstidsutvisning till regel snarare än undantag för grova brott ser vi till att grova brottslingar aldrig ges chansen att begå fler än ett brott mot kvinnor i Sverige.

Om vi genom utvisningar minskar andelen av befolkningen som ägnar sig åt kulturellt motiverat kvinnovåld kommer också förekomsten av sådan brottslighet att minska. Bättre utvisningsregler är därför ett viktigt och gott steg på vägen mot ett tryggt samhälle fritt från kulturellt motiverat kvinnovåld.

Richard Jomshof (SD)

Carina Ståhl Herrstedt (SD)

Ebba Hermansson (SD)

Mikael Eskilandersson (SD)

Caroline Nordengrip (SD)

Linda Lindberg (SD)

Adam Marttinen (SD)

Magnus Persson (SD)

Jennie Åfeldt (SD)

Sara Gille (SD)

Clara Aranda (SD)